

Мр Милан Трипковић

**ГРАБА ЗА ИСТОРИЈУ ОСНОВНИХ ШКОЛА У ВАЉЕВУ
И ОКОЛИНИ 1919. ГОДИНЕ**

Убрзо по ослобођењу Ваљева, крајем 1918. године, почеле су припреме за почетак рада основних школа. Услови у којима се обнављало школство били су врло сложени, а последице рата тешке. Многе школе су за време рата претрпеле велику штету која је износила: за основну школу у Ваљеву 97.890 динара, Брежђе 50.000 и Мионица 45.000 динара. Осим ових школа где је непријатељ оставио највише пустоши готово да није било школе која за време рата није претрпела штету.

У појединим срединама у зависности од тога да ли су за време рата радиле школе организовани су скраћени течајеви за ученике.

Овом приликом објављујемо три извештаја школског надзорника за Ваљево и срез колубарски о раду основних школа у 1919. години. У извештајима, који се чувају у Архиву Југославије у Београду, обухваћене су школе у Ваљеву, данашњим општинама Мионица, Љиг, Лајковац и једна школа из општине Уб.

**КРАЉЕВСТВО СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
ШКОЛСКИ НАДЗОРНИК**

за Ваљево и срез Колубарски

Бр. 430

3. септембра 1919. г.

ВАЉЕВО

Господину Министру Просвете

Према наређењу ОНБр. 11293. част ми је поднети следећи извештај:

I Бабајић, (бр. 294)

1. Бабајић 541 становника а Велишевац 481 свега	1022
2. Дорасле деце за школу 43 + 33 свега	76
3. Школу походи свега	68

187

4. Дорасле деце за забавиште свега	37
5. Школа је удаљена од ср.* места 19 км. окружног 37 км, железничке станице 500 мет.	
6. Писмених становника	245
Неписмених	777
7. Процент писмености	41,70%
II Брежђе, (бр. 307)	
1. Гор. Лајковац 747 и Брежђе 606	1353
2. Дорасле деце за школу 86 + 72	158
3. Походи школу	59
4. Дорасле деце за забавиште	83
5. Од ср. места 12 км. окружног 21 железничке станице 19. км. паробродске станице 74 км.	
6. Писмених Г. Лајковац 186 Брежђе 151	337
Неписмених „ 561 „ 455	1016
7. Процент писмености	25%
III Доња Топлица (бр. 232)	
1. Становника у пет села школске општине	2054
2. Дорасле деце за школу	87
3. Школу походи	126
4. Дорасле деце за забавиште	200
5. Школа је удаљена од ср. места 5 км. окружног 24 км. од железничке станице 7,5 км. од државног пута 5 км.	
6. Писмених грађана	465
Неписмених	1589
7. Процент писмености	22,7%
IV Бурђевац (бр. 323)	
1. Становника	982
2. Дорасле деце за школу	101
3. Походи школу	96
4. Дорасле деце за забавиште	131
5. Школа је удаљена: од ср. места 7 км. окружног 11 кд. железничке станице 6 км. државног друма 4 км.	
6. Писмених	361
Неписмених	621
7. Процент писмености	37%

* ср. је скраћеница од среског.

V Јабучје (бр. 249)

1. Становника	2410
2. Дорасле деце за школу	395
3. Походи школу	150
4. Дорасле деце за забавиште	116
5. Школа је удаљена: од ср. места 12 км. окружног 30 км. железничке станице 3 км. паробродске 35 и држ. друма 6 км.	
6. Писмених становника	720
Неписмених	1690
7. Процент писмености	30%

VI Маркова Црква (бр. 231)

1. Становника	1656
2. Дорасле деце за школу	83
3. Походи школу	113
4. Дорасле деце за забавиште	171
5. Школа је удаљена од ср. места 10 км. окружног 23, железничке станице 2, паробродске 30, државног друма 2 км.	
6. Писмених становника	470
Неписмених	1186
7. Процент писмености	28%

VII Пауне (бр. 300)

1. Становника	1073
2. Дорасле деце за школу	165
3. Походи школу	99
4. Дорасле деце за забавиште	83
5. Школа је удаљена од ср. места 12 км. окружног 12, железничке станице, 12, паробродске 32, држ. друма 2 км.	
6. Писмених становника	468
Неписмених	605
7. Процент писмености	45%

VIII Радљево (бр. 298)

1. Становника (Радљево 703, Шарбана мала 661, Каленић 721, Бргуле 858, Лисово Поље 271)	3213
2. Дорасле деце за школу (м. 304. ж. 327)	631
3. Походи школу	225
4. Дорасле за забавиште (м, 95. ж. 80)	175
5. Школа је удаљена од ср. места 12. км. окружног 40. железничке станице 4, паробродске 25, држ. друма 12 км.	
6. Писмених становника	503
Неписмених	2710

7. Процент писмености

15,65%

IX Рајковић (бр. 292)

1. Становника (Рајковић 425, Робаје 615)	1040
2. Дорасле деце за школу	170
3. Походи школу	116
4. Дорасле за забавиште	98
5. Школа је удаљена од ср. места 6 км., окружног 12, железничке станице 8, паробродске 72, држ. друма 0 (на друму)	
6. Писмених становника	263
Неписмених	777
7. Процент писмености	30%

X Славковица (бр. 286)

1. Становника (Славковица 998, Ба 651, Кад. Лука 605, Палежница 259)	2513
2. Дорасле деце за школу	303
3. Походи школу	150
4. Дорасле за забавиште	216
5. Школа је удаљена од ср. места 35 км. окружног 55, железничке станице 5, паробродске 96, држ. друма 10 км.	
6. Писмених становника	665
Неписмених	1848
7. Процент писмености	20%

XI Цветановци (бр. 296)

1. Становника (Цветановци 631. Јајчић 405, Бошњановић 276)	1312
2. Дорасле деце за школу	67
3. Походи школу	78
4. Дорасле за забавиште	63
5. Школа је удаљена од ср. места 14 км, од окружног 37, железничке станице 2,840 км, паробродске 75, држ. друма 1,750 км.	
6. Писмених становника	207
Неписмених	1105
7. Процент писмености	60,29%

XII Гор. Топлица (бр. 336)

1. Становника	1935
2. Дорасле деце за школу	183
3. Походи школу	111
4. Дорасле деце за забавиште	142
5. Школа је удаљена од ср. места 8 км, окружног 28, железничке станице 15, паробродске 65, на држ. друму.	

6. Писмених становника	338
Неписмених	1597
7. Процент писмености	50,72%

XIII Лајковац (бр. 333 извештај општ. суда)

1. Становника (Лајковац 596, Рубрибреза 416)	1012
2. Дорасле деце за школу	120
3. Походи туђу школу (њихова порушена)	2
4. Дорасле деце за забавиште	80
5. Школа је удаљена: од ср. места 13 км. окружног 30 км. железничке станице 1 км. паробродске 50 на држ. друму.	
6. Није послат број писмених и неписмених а шаљем	
7. Процент писмености	7%

XIV Боговађа (бр. 348)

1. Становника (Стрмово 380, Д. Лајковац 450, Латковић 350, Врачевић 900, Пепељевац 510, Прњавор 280, и Тодорин До 320)	3118
2. Дорасле деце за школу	200
3. Походи школу	250
4. Дорасле деце за забавиште	135
5. Школа је удаљена: од ср. места 13 км, окружног 30, железничке станице 2, паробродске 40 км и држи. друма 200 мет.	
6. Писмених становника	500
Неписмених	2518
7. Процент писмености	60,23%

XV Рибница (бр. 354)

1. Становника (Паштрић 467, Попадић 716, Планиница 523, Струганик 399)	2105
2. Дорасле деце за школу	354
3. Походи школу	122
4. Дорасле деце за забавиште	133
5. Школа је удаљена: од среског места 7,500 км. окружног 21,5 км, железничке станице 15, паробродске 65, држ. друма 2,5 км.	
6. Писмених становника	554
Неписмених (П. С. разлика од броја становника за 161)	1390
7. Процент писмености	30,79%

XVI Мионица (бр. 384)

1. Становника (В. Мионица 430, С. Команице 649, Мионица 621, Санковић 421, Радобић 317, Табановић 312, Кључ 636 и Толић 425)	3811
2. Дорасле деце за школу	274
3. Походи школу	264

4. Дорасле деце за забавиште	320
5. Школа у среском месту, удаљена од железничке станице 7 км, од окр. места 20 км, паробродске станице 60 км, на држ. друму.	
6. Писмених становника	1445
Неписмених	2366
7. Процент писмености	20,64%

XVII Крчмар (бр. 398)

1. Становника (Крчмар 530, Осеченица 950, Буковац 241, Голубац 237 и Мратишић 339) 2297

2. Дорасле деце за школу	
3. Походи школу	
4. Дорасле деце за забавиште	
5. Школа је удаљена од среског места 15 км, окружног 15, железничке станице 15, паробродске 65, држ. друма 1/2 км.	
6. Писмених становника	242
Неписмених	2065
7. Процент писмености	8%
П. С. Школа није радила у 1919. год. јер је наставник био на војној дужности, а јавио се 12. јула.	

XVIII Бајевац (бр. 412 извештај суда општинског)

1. Становника (Бајевац 592, Степање 398)	990
2. Дорасле деце за школу	123
3. Походи школу	
4. Дорасле деце за забавиште	51
5. Школа је удаљена :од ср. места 10,5 км. окружног 20, железничке станице 3,5 км, паробродске 40, држ. друма 1,5 км.	
6. Писмених становника	270
Неписмених	720
7. Процент писмености	20%

П. С. Школа није радила у овој години, јер постављени наставник није дошао на дужност. Предложен је за отпуст из службе.

Шк. надзорник
Урош В. Ковачевић

окр. Ваљевски
и срез Колубарски
Процент Писмености

Министарство Просвете
Краљевство Срба, Хрвата и Словенаца
Одељење за Основну Наставу
О. Н. Бр. 24. 183
7. септ. 1919. г.
У Београду
По пријему к знању
као свршено у акта
20. — IV — 1920. г.

По наредби Министра Просвете
Ш е ф

Одсека за Народно Просвећивање

(Архив Југославије, Министарство просвете, одељење за основну наставу 85 — 105 — 19).

Школ. надзорник за Ваљено
и ср. Колубарски
Бр. 431
3. септембра 1919. год.
Ваљево

Господину Министру Просвете

Према наређењу О. Н. Бр. 12673, част ми је послати следећи извештај:

1. Јабучка школа (бр. 250) Учитељ г. Душан Белмаш бави се пчеларством, свиларством и сточарством;

Гђица Лалићева жели да поучава грађанство у вртларству и свиларству.

Према подобностима земљишним и климатским развијено је ратарство, а успешно би се развијало: сточарство, воћарство, пчеларство и свиларство.

2. Паунска школа (бр. 257) г. Живорад Вујић, привр. учитељ, скоро дошао, лично се не бави ни једном граном.

Према подобностима земљишним и климатским успешно се гаји ратарство, воћарство и виноградарство. Према мојим личним опажањима с успехом би се развијало пчеларство и свиларство, као и вртларство.

3. Мионичка школа (бр. 258) г. Данило Милановић, учитељ, привремен с местом, не бави се ни једном пољопривредном граном, а тако исто и гђа Милановићка и Матићка.

4. Брежђанска школа (бр. 261)г. Видоје Јовановић, учитељ, бави се сточарством.

Теренске прилике повољне за развијање воћарства и сточарства, а успешно би се неговале пчеле и свилена буба.

5. Радљевска школа (бр. 263) Управитељ г. Жив. Јаковљевић извештава, да се ни један наставник-ница не баве ни једном пољопривредном граном, а да се гаје само жита и то недовољно. Но по мом личном опажању ратарство би се могло рационалним радом усавршити и доносити велике користи, нарочито с погледом на саобраћ. средства: добре друмове, железн. пругу и близину паробродске станице. Исто тако успешно би се гајила стока, пчеле и свилена буба.

6. Цветановачка школа (бр. 270) г. Адам Станимировић, бави се воћарством и сточарством. Кад би имао погодна и потребна земљишта успешније би развијао те две гране.

Услови повољни за неговање жита, сточарства, пчеларства, свиларства.

7. Доњо-Топличка школа (бр. 272) Наставник г. Мил. Кр. Гојковић бави се у опште свима пољопривредним гранама, али налази, да би му требало нарочито спреме, те да би успешније поучавао баке и народ.

Услови су повољни за ратарство, воћарство, пчеларство, свиларство, виноградарство и сточарство.

8. Марковачка школа (бр. 278) Ни један наставник не бави се пољопривредом, али би г. Фил. Тошовић желео да се бави пчеларством, вртларством и плетарством. Услови су изврсни.

Све пољопривредне гране успешно се могу неговати.

9. Славковичка школа (бр. 285) Ни један наставник није се бавио пољопривредом, али би учитељ г. Вој. А. Нешић желео да се бави вртларством и живинарством, заиста су изврсне прилике, као и за остале гране.

10. Бабајићска школа (бр. 293) Наставник г. Грујица Ивковић-Протић бави се свима пољопривредним гранама, али осећа да му треба јаче подобности да би успешно вршио поучавање. Услови повољни за све гране.

11. Боговађска школа (бр. 302) Учитељ г. Милун В. Жујовић бави се пчеларством и воћарством. Услови повољни за све гране.

12. Бурђевачка школа (бр. 313) Наставник г. Живорад Мишовић, привремени са местом, не бави се ни једном пољопривредном граном, али би желео да се бави пчеларством, виноградарством и свиларством. Услови су повољни за све гране.

13. Гор. Топличка школа (бр. 334) Наставник г. Јован Тодоровић желео би да се бави и народ поучава у пчеларству и виноградарству, али и њему самом требало би још спреме за то. Услови су повољни за развијање: пчеларства, воћарства, виноградарства и сточарства са ратарством.

14. Рајковић (бр. 376) Наставник Бранислав И. Стевановић, вр. уч. дужности, желео би да се бави воћарством и виноградарством, заиста су теренске и климатске прилике врло повољне. Исто тако у овом крају успешно би се пчеларило.

15. Крчмар (бр. 400) Наставник г. Војин Радошевић, бави се воћарством, сточарством и вртарством. Услови су веома повољни за воћарство и сточарство.

16. Рибница (бр. 404) Наставник г. Рафаило Антонијевић бави се живинарством, сточарством и вртарством. Особито су повољни услови за пчеларство, као и за сточарство и живинарство.

Подаци, којом се пољопривредном граном баве наставници у Бајевцу и Лајковцу, није послат с тога, што није било наставника у тим школама.

За наставнике у Ваљеву такође није послат, јер нема услова за развијање привреде.

Шк. надзорник
Урош В. Ковачевић

(Архив Југославије, Министарство просвете, Одељење за основну наставу 85—104—19).

КРАЉЕВСТВО СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА ШКОЛСКИ НАДЗОРНИК

за Ваљево и срез Колубарски
Бр. 524
24. септембра 1919. год.
Ваљево

Господину Министру Просвете
(Одељење за основну наставу)

Према наређењу г. Министра ОН Бр. 10154, част ми је поднети годишњи извештај о школама: у вароши Ваљеву, ср. Колубарском и делу ср. Тамнавског.

По разрешењу од војне дужности стигао сам на ову 3. марта текуће године.

Прва ми је брига била, да што пре дођем у контакт с наставницима и општ. часницима, како би заједничким радом могли што пре створити ма и најнужније услове за рад и повратити за три године обамрли живот школин. Успео сам, нарочито за интензиван рад у школи, али се школске прилике неће моћи за дужи низ година поправити услед оскудице у новцу, материјалу и радној снази, а понегде и јаке оскудице у доброј вољи код општ. часника, од којих материјална страна школе зависи. Но и то се мора отклонити да би се рад повратио у редовно стање.

У реону имам 19 школа са 48 одељења, од којих радило је 42 одељења, а 6 није радило: у Бајевцу 2, у Брежбу 1, у Крчмару 2 и у Лајковцу 1. За ову школ. годину укинута су три одељења, по једно у Брежбу, Крчмару и Радљеву, те ће остати свега 45 одељења.

Варош Ваљево

14 одељења (8 м. и 6 ж.)

а) женска школа

I-1. Уписано 81 ученица, умрла 1, не долазе 2, на прегледу 78 ученица.

Наставница г-ћица Мирјана Јосиповићева, методском окретношћу и трудом постигла је успех ПОТПУН. Одличних подобности за I разред.

I-2. Уписано 66 ученица, одсељено три (3), на прегледу 63.

Наставница г-ћа Софија Војисављевићка обрадила је градиво и постигла успех ПОТПУН.

II р. (полудневна настава). Уписано у обе групе 107 ученица, на прегледу 103 ученице.

Наставница г-ћа Надежда Виторовићка вешта је и пуна воље радница. Постигла је успех ПОТПУН.

III р. Уписано 72 ученице, на прегледу 65.

Наставница г-ћа Милица Владимировићка вредна је и пуна воље за рад. Успех ПОТПУН.

IV р. Уписано 76 ученица, на прегледу 72.

Наставница г-ћа Тинка Мандићка унела је сву душу у посао, те је и успех ПОТПУН. Влада нарочитим подобностима за IV р.

б) мушка школа

I-1. Уписано 70 ученика, на прегледу 66.

Наставник г. Манојло Поповић обрадио градиво и постигао успех потпун.

I-2. Уписано 69 ученика, на прегледу 63.

Наставник г. Живојин Токовић обрадио је градиво и постигао успех потпун.

I-3. Уписано 68 ученика, на прегледу 62.

Наставник г. Светозар Стојковић обрадио градиво и постигао успех потпун.

II-1. Уписано 66 ученика, на прегледу 62.

Наставница г-ћа Љубица Унковић вредна је радница и постигла успех потпун.

II-2. Уписано 71 ученик, на прегледу 61.

Наставник г. Стеван Јовановић уложио је доста труда по доласку с војне дужности и постигао успех ПОТПУН.

III-1. Уписано 51 ученик, на прегледу 48.

Наставник г. Стеван Поповић, и поред 39 година учитељске службе, још уноси довољно свежине и љубави у посао, те је постигао успех ПОТПУН.

III-2. Уписано 51 ученик, на прегледу 45.

Наставник г. Алексије Спасојевић, по доласку с војне дужности, уложио је сав труд и постигао успех ПОТПУН.

IV р. Уписано 63 ученика, на прегледу 58.

Наставник г. Ивко Стојшић ванредно обрадио градиво, јер влада одличним особинама за IV р. Успех ПОТПУН.

Напомена: у овој шк. години радило је 13 наставника-ца место 14., јер је г. Ник. Милосављевић био на одсуству до краја године.

Сва одељења у Ваљеву почела су 2. јануара, те је израђен потпун програм.

Школске зграде су добре, исправне и добро снабдевене. Предусретљивост школ. одбора према школ. потребама за сваку је похвалу.

Сеоске школе

1. Славковица (ср. Колубарски)

I одељење. Уписано 59 ученика и 13 ученица, свега 72 ђака. Ово је I (редован) разред. На прегледу сви.

Наставница г-ђа Јулијана В. Нешићка пасионирана је учитељица, и ако је још млада. Чистота тела и одела код деце, као и лепо, чисто породично васпитање код деце, за сваку је похвалу. Успех ПОТПУН.

II одељење, I и III течај. Уписано у I т. 27 ђака и у III 52, свега 79 ђака (69 ученика и 10 ученица).

Наставник г. Војислав А. Нешић вешт је и пун воље за рад. Васпитна страна код ученика-ца довољно обрађена. Чистота код деце, као и школских локала за сваку је похвалу.

Рад је почет 17. фебруара.

Зграде су школске веома солидне, здраве, чисте. Снабдевене су намештајем.

2. Бабајић (1 одељ.)

Уписано у I раз. 32 ученика и 10 ученица, у II р. 24 ученика и 2 ученице, свега 68 ђака. Успех није постигнут због оправке шк. зграде, која је јако оштећена. Накнадно ће се послати извештај после двомесечног рада у овој години.

Наставник је г. Грујица Ивковић.

3. Цветановце (1 одељ.)

Уписано у I р. 34 ученика (1 умро) и 11 ученица, свега 45 ђака; у II разред 19 ученика и 6 ученица, свега 25 ђака; III р. 8 ученика и 1 ученица, свега 9. Укупно 78 ђака.

Рад почео 7. марта.

Наставник г. Адам Станимировић стари је учитељ и добар радник. Успех потпун.

4. Гор. Топлица (2 одељ.)

I одељење: I р. и III течај. Уписано у I р. 32 ученика и 5 ученица, свега 37 ђака; у III т. 22 ученика и 5 ученица, свега 27 ђака, свега у одељењу 64 ђака.

II одељење, уписано у II р. 37 ученика и 10 ученица, свега 47 ђака. Укупно у оба одељења 111 ђака.

Наставник г. Јован Тодорић (рез. капетан) по доласку с војске пао је на посао и с пуно воље и љубави и прекодневно радио у оба одељења. Успех потпун.

Зграда је нова, солидна. Врло мало је орабаћена али је ограда сва уништена.

5. Мионица (4 одељ.)

I одељење, I разред. Уписано 77 ученика и 28 ученица, свега 105 ђака. Рад прекодневни, у две групе.

Наставница г-ђа Милица Д. Милановићка радила је с вољом. Успех непотпун, због великог броја ђака и кратког времена. Рад почела 1. маја. У току ове школ. године за 2 месеца надокнадиће се.

II одељење, I и III течај. Уписано 70 ученика и 11 ученица, свега 81 ђак.

Наставница г-ђа Даница В. Матићка искусна је радница и пуна воље. Успех потпун.

III одељење, III и IV течај. Уписано у III т. 37 ученика и 20 ученица, свега 57 ђака; у IV т. 9 ученика и 5 ученица свега 14 ђака. Укупно у одељењу 71 ђак.

Наставник г. Данило Милановић уложио довољно труда и воље. Успех потпун.

IV одељење није постојало, јер је учитељ г. Миливоје Ж. Пауновић (рез. капетан) разрешен војне дужности тек по свршетку шк. године. Ученици су подељени на остала три одељења.

Школске зграде су нове и врло солидне. Оштећене су мало, али су оправљене. Ограда је уништена.

6. Доња Топлица (2 одељ.)

I одељење, I течај. Уписано 47 ученика и 13 ученица, свега 60 ђака.

Наставница г-ђа Даница Гојковићка, вредноћом и подесним методом постигла је успех потпун.

II одељење, III течај, уписано 54 ученика и 12 ученица, свега 66 ђака.

Наставник г. Милорад Гојковић, поред окретног и енергичног заузимања, да се шк. зграда доведе у исправно стање, постигао је успех потпун.

Рад почет 23. априла.

Школска зграда је нова и солидна, али без споредних зграда. Ограда уништена.

7. Боговаћа (2 одељ.)

I одељење, I р. (II теч.). Уписано 60 ученика и 20 ученица, свега 80 ђака.

II одељење (I и III теч.). Уписано 72 ученика. У оба одељења свега 152 ђака.

Рад почет 1. априла.

Наставник г. Милутин В. Жујевић, свештеник без парохије, привремени учитељ, радио је у оба одељења, једновремено. По одржаном предавању у једном одељењу, одлазио је на предавање у II, а пропитивање и одржавање реда вршила је Јевросима Жујевићева, са три разреда гимназије, код које сам приметитио дивне подобности и вољу за учитељицу, али је немаштина омета.

Други наставник, г. Рад. Драјић, по ослобођењу војске, био је непрестано по болницама — на операцијама. Сад је на дужности.

Г. М. Жујевић, и поред 60 година старости, уносио је пуно младалачке свежине и љубави у посао, те је, са оволиким бројем ђака, постигао успех потпун.

Зграде су добре и добро очуване.

8. Маркова Црква (2 одељ.)

I одељење, I р. (II теч.). Уписано 41 ученик и 15 ученица, свега 56 ђака.

Наставница г-ђа Миленија Ф. Тошовићка, вредна је, спремна и вешта радница. Успех је непотпун због тога, што је рад почет 10. маја. У почетку ове године довршиће се и извршити превод ђака.

II одељење, I и III течај. Уписано у I т. 49 ученика и 3 ученице, свега 52 ђака и у III т, 4 ученика и 1 ученица, свега 5, свега у одељењу 57 ђака.

Наставник г. Филип Тошовић спреман је и вредан радник. Постигао је успех потпун.

Зграда је врло добра, исправна.

9. Рибница (1 одељ.)

Уписано: у I р. 86 ученика и 7 ученица, свега 93 ђака; у III течај 17 ученика и 3 ученице, свега 20, и у IV т. 8 ученика и у V теч. 2 ученика. Укупно 123 ђака.

Рад почет 3. марта.

Наставник г. Рафаило Антонијевић поред свега труда и спреме није постигао потпун успех, због великог броја ђака и кратког времена. У наступајућој шк. години првенствено ће се довршити необрађено градиво до потпуног успеха.

Зграда је зидана, стара, али добро очувана.

10. Бурђевац (1 одељ.)

Уписано: у I р. (II т.) 14 ученика и 4 ученице, свега 18, у I теч. 48 ученика и 18 ученица, свега 66, и у III т. 12 ученика, свега 96 ђака.

Рад почет 1. фебруара. Прекодневна настава.

Наставник г. Живорад Мишовић, са стручном спремом, млад, пун воље за рад. Успех потпун.

Школска зграда зидана, новијег датума. Нема споредних зграда и ограде.

11. Пауне (1 одељ.)

Уписано: У I р. (II т.) 40 ученика и 15 ученица, свега 55; у I те-чај 22 ученика и 5 ученица, свега 27, и у III т. 14 ученика и 3 ученице, свега 17. Укупно 99 ђака.

Рад почет 1. фебруара. Прекодневна настава.

Наставник г. Живорад Вујић, свршени богослов, врш. дужн. учитељске, уложио је довољно труда и воље, и постигао успех потпун.

Зграда је стара, прописна, добро очувана.

12. Брежђе (1 одељ.)

Уписано у I р. 43 ученика и 1 ученица, свега 44 ђака, у III т. 8 ученика и 1 ученица, свега 9, и у IV т. 1 ученик. Укупно 54 ђака.

Рад почет 29. априла услед неисправних шк. зграда због немарљивости председника, који је и казну искусио.

Зграде су врло добре, али јако запуштене, без пећи и ограде.

Наставник г. Видоје Јовановић спреман и добар радник. Успех потпун.

13. Рајковић (1 одељ.)

Уписано у I р. (II т.) 45 ученика и 18 ученица, свега 63 ђака; у I теч. 24 ученика и 16 ученица, свега 40, и у III теч. 13 ученика и 1 ученица, свега 14. Укупно 117 ђака.

Рад почет 1. маја. Настава прекодневна.

Наставник г. Бранислав И. Стевановић, сврш. матурант врш. дужн. учитељске, радио је с вољом и преданошћу. Успех потпун.

Школска зграда је добра. Иако је била доста орабаћена, вредни председник општински, г. Гаврило Томашевић (рез. капетан), по доласку с војске, прво је предузео све што се могло, и први је у реону, који је, уз припомоћ грађана, добровољним прилогом, довео школ. зграду у исправно стање.

14. Радљево (4 одељ., ср. Тамнавски)

Услед оправке школских зграда, које ни данас нису оправне и најнужнијим потребама снабдевене, рад је почет тек 16. јуна.

*

Уписано: у I р. (II т.) 25 ученика и 23 ученице, свега 48 ђака; у I т. 103 ученика и 29 ученица, у III т. 13 ученика и 10 ученица, и у IV т. 3 ученика. Укупно 206 ђака.

Рад наставника прегледаће се, оценити и превод извршити после два месеца рада у овој години, о чему ћу поднети накнадно извештај.

Зграде су зидане, али запуштене, без намештаја и ограде.

Наставници у Радљеву: г. Живојин Јаковљевић, Александар Катић, Радмила Катићева и Борисава Ж. Јаковљевићка.

15. Јабучје

Услед оправке школске зграде, рад је почет тек 16 јуна, због чега наставници нису оцењени, нити су се могли послати остали тражени подаци. Послаће се накнадно.

Школа има три одељења. Наставници су: г-ђица Јулијана Лалићева, г. Душан Белмаш и г-ђа Милица Д. Белмаш.

Уписано свега 146 ђака.

Школске зграде су зидане, солидне, али су услед ратних прилика јако оштећене. Нема учила, намештаја и ограде.

Нису радиле у овој школ. години: Крчмар, са два наставника, од којих је г. Војин Радошевић био на војној дужности до краја године, а г-ђа Д. Радошевићка отпуштена, пошто се није хтела јавити на дужност.

Бајевац. — Наставник г. Милан Докић није хтео доћи на дужност, због чега је отпуштен, и

Лајковац, чија је школа јако оштећена, а учитељ Борбе Борбевић умро.

На завршетку част ми је казати своја општа опажања:

1. Код наставника-ца:

Веома јака воља за рад; велика заузимљивост да се школске прилике што пре поправе, и јединствена стрпљивост због оскудица у школ. потребама.

2. Код ученика:

Досад неопажену марљивост за учењем, похвално понашање и уредно похађање школе.

Због овако јаке воље, код обе стране, и наставника и ђака, и могло је се, за ово кратко време, постићи похвалан успех, како у настави тако и у васпитању.

3. Код грађана:

Велику љубав према школи и школовању своје деце. Има похвалних случајева, да су сами грађани прикупљали новчане прилоге за набавку најнужнијих потреба, или вршили оправке и др. услуге, без награде.

4. Код општинских часника:

У већини случајева крајња немарљивост према школи и њеним потребама. Мало има дивних примера у савесном и оданом вршењу дужности према школи и школујућем се подмлатку.

Крајње је време да се школи осигура, ма каквим начином, њен материјални опстанак и правилно функционисање.

Министарство Просвете
Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца
Одељење за Основну Наставу

О. Н. Бр. 26843
29. IX 1919. год.
У Београду

Школ. надзорник,
Урош В. Ковачевић

(Архив Југославије, Министарство просвете, Одељење за основну наставу 84 — 6 — 19)